

Ludwikowo - Staszycówka

Ludwikowo to wieś leżąca w pobliżu Mosiny, na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego, która ukształtowała się w XIX w. Nazwa pochodzi od imienia francuskiego króla Ludwika XIV, a nadana została przez ówczesnego właściciela miejscowości pochodzącego z Francji.

Ludwikowo, malowniczo położone na porośniętej lasami Górze Staszica liczącej 112 m n.p.m., pod koniec XIX w. stało się miejscem lokacji sanatorium leczącego choroby płuc. Kilkanaście lat później doprowadzono tam bocznice kolejową od linii Poznań – Wrocław ze stacją w Osowej Górze. Dzięki urozmaiconej rzeźbie terenu, gęstym kompleksom leśnym oraz pobliskim jeziorom, które tworzą korzystne warunki klimatyczne i krajobrazowe spółka z Poznania odkupiła część terenu i w 1886 r. zbudowała tutaj pensjonat - sanatorium. Pensjonat w stylu szwajcarskim doskonale wkomponował się w krajobraz. Fasady ozdobiły drewniane balkony i tarasy, a klatkę schodową biegnącą na całej jej wysokości witrażowe okno. W początkowych latach w budynku funkcjonowała również restauracja.

Obecnie dawny pensjonat jest pawilonem nr 1 szpitala należącego do Wielkopolskiego Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów (wcześniej Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy im. Stanisława Staszica), składający się z kilku oddziałów. Zachowało się kilka zabytkowych obiektów: budynek główny (pawilon I) i dwie drewniane leżakownie z 1883 (są to długie otwarte na ogród werandy zbudowane z ażurowych elementów. Pierwsza, bardziej zdobiona powstała w 1883 roku, natomiast druga altana – nieco prostsza - ok. 10 lat później. Niegdyś leżeli w nich na łóżkach pacjenci sanatorium), willa dyrektora z 1929 oraz pawilon II wybudowany w latach 1929–1930.

Ponadto na terenie szpitala znajduje się jeszcze park uzdrowiskowy z pijalnią Ludwiczanki, figurka Matki Bożej Niepokalanej oraz kaplica Św. Michała Archanioła. W XIX w. funkcjonowała tu cegielnia, która zaopatrywała w materiały budowlane m.in. Twierdzę Poznań. Sygnatury tej cegielni (M.Perkiewicz) można znaleźć na Forcie Va oraz Villa.

Artykuł o sanatorium w Ludwikowie z Informatora Mosińskiego

Zespół sanatorium Ludwikowo

Do Rejestru Zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpisany został zespół budynków obecnego szpitala w Ludwikowie: budynek główny – pawilon I oraz dwie leżakownie z 1883 r. (wpis pod nr 1845/A z 1981r.), pawilon II z lat 1929-1930 oraz willa dyrektora z 1929r.(wpis 108/Wlkp./A z 2002r.).

Początki sanatorium w Ludwikowie związane są z inwestycją niemieckiej spółki akcyjnej, która pobudowała tu pensjonat z restauracją. Piętrowy budynek (obecnie pawilon I szpitala), stworzony został w stylu szwajcarskim, z drewnianymi balkonami i tarasami. W 1900r. wybudowano drogę dojazdową z Ludwikowa do Krosinka, a w 1910r. uruchomiono kolej dojazdową do Osowej Góry, co podniosło atrakcyjność kurortu. Restauracja dla kuracjuszy funkcjonowała w latach 1898-1926. W okresie międzywojennym, obiekty zostały wyremontowane i 7 stycznia 1927 r. nastąpiło uroczyste otwarcie sanatorium „Staszycówka” w Ludwikowie. Z czasem powstały tu kolejne budynki sanatorium: willa dyrektora, Pawilon II, tzw. szałas i portiernia.

W czasie II Wojny Światowej szpital pełnił funkcję hitlerowskiego zakładu wynarodowiającego dla dziewczynek, sanatorium chorób płuc dla dorosłych, a pod koniec wojny – szpitala wojennego Armii Czerwonej. W 1947r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zdecydował o zmianie profilu jego działalności na sanatorium dziecięce dla dzieci chorych na gruźlicę. W roku 1966, przemianowano sanatorium dziecięce na Sanatorium Przeciwgruźlicze dla dorosłych. Później zakład zmieniał nazwy kilkakrotnie. Obecnie Szpital w Ludwikowie wchodzi w skład Wielkopolskiego Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów w Poznaniu.

Na jego terenie znajduje się także niewielka kaplica Św. Michała Archanioła z relikwiami św. Ojca Pio, które przywiezione zostały tu w 2005 r. z San Giovanni Rotondo przez ks. Marka Rostowskiego.

JN

zdjęcia archiwalne: fotopolska.eu i zbiory Izby Muzealnej w Mosinie